

CRJM – Centrul de Resurse Juridice din Moldova

APEL cu privire la implementarea măsurilor urgente și suplimentare pentru sistemul penitenciar în vederea prevenirea răspândirii virusului COVID-19

Gribincea Vladislav · Friday, May 15th, 2020

Organizațiile semnatare apreciază măsurile întreprinse de Guvern, Ministerul Justiției și Administrația Națională a Penitenciarelor pe durata stării de urgență în legătură cu prevenirea răspândirii virusului COVID-19 în sistemul penitenciar. Administrația Națională a Penitenciarelor a implementat măsuri de prevenire care s-au dovedit a fi eficiente, fapt care a preîntâmpinat răspândirea virusului COVID-19 în rândul angajaților și al persoanelor aflate în custodia sistemului penitenciar. Aceste măsuri au respectat recomandările UNODC și se sisteză vizitele în penitenciare și se efectueze comunicarea dintre deținuți și rude în regim online, de asemenea, a fost temporar sistat transferul deținuților dintr-o instituție în alta, angajații și contacții lor care prezentau semne de boli respiratorii au fost plasați în carantină, izolare sau transferați pentru a fi îngrijiți în cadrul spitalelor.

La 15 mai 2020, expiră starea de urgență declarat de Parlamentul Republicii Moldova în legătură cu pandemia de coronavirus (COVID-19), decizie luată în temeiul art. 66, lit. m) din Constituția Republicii Moldova, al art. 12 din Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, având în vedere poziția Organizației Mondiale a Sănătății cu privire la pandemia de coronavirus (COVID-19) la 11 martie 2020 și instituirea de către Comisia Națională Extraordinară de Sănătate Publică, la 13 martie 2020, a codului roșu la nivel național în legătură cu situația epidemiologică prin infecția cu COVID-19. În perioada stării de urgență, instanțele de judecată și-au suspendat temporar activitatea, ceea ce a determinat reducerea interacțiunii între părți și deci posibilitatea de infectare.

Începând cu 18 mai 2020, instanțele de judecată urmează să-și reia activitatea de judecare a cauzelor aflate pe rolul acestora, inclusiv a cauzelor penale și a cauzelor legate de sistemul de executare a pedepselor de către persoanele condamnate. Aceasta înseamnă că deținuții (reținuții, preveniții și condamnații) vor fi escortați la sediul instanțelor de judecată și la organul de urmărire penală pentru a participa în cauzele penale numite pentru judecare, inclusiv pentru aplicarea sau prelungirea măsurilor preventive sau realizarea acțiunilor de urmărire penală.

Potrivit informației furnizate de Administrația Națională a Penitenciarelor, doar luni, 18 mai 2020, 30 de persoane urmează să fie escortate la sediile instanțelor de judecată pentru a participa la ședința de judecată. Anterior, până la declararea stării de urgență și instituirea măsurilor de prevenire în sistemul penitenciar, doar din Penitenciarul nr. 13, erau escortate zilnic până la 140 de persoane. Deținuții din custodia sistemului penitenciar sunt escortați de către Serviciul de Escortă

din cadrul MAI. În practic?, de?inu?ii sunt transporta?i în comun cu persoanele re?inute plasate în izolatoarele de deten?ie provizorie.

Astfel, transportarea re?inu?ilor, preveni?ilor ?i de?inu?ilor în instan?ele de judecat? ?i la organul de urm?rire penal? în această perioad?, în care riscul de infectare este înc? unul foarte înalt, poate duce la r?spândirea virusului COVID-19 în sistemul penitenciar, atât în rândul de?inu?ilor, cât ?i al angaja?ilor. În condi?iile în care sistemul penitenciar na?ional sufer? de suprapopulare, iar asisten?a medical? penitenciar? are resurse limitate, lips? de personal, condi?ii de igien? limitate, este dotat? necorespunz?tor ?i dispune de un singur penitenciar cu statut de spital-penitenciar, r?spândirea virusului în sistemul penitenciar s-ar putea accelera exponen?ial ?i transforma într-o catastrof? umanitar?. La 1 aprilie 2020, în sistemul penitenciar erau de?inute 6632 de persoane. Din num?rul total de persoane de?inute, 205 aveau vârsta mai mare de 63 de ani, iar 50% din popula?ia penitenciar? este afectat? de boli cronice (comorbidit??i), care cresc vulnerabilitatea în contextul virusului COVID-19. Penitenciarul nr. 13, cu o capacitate de 570 de locuri, de?ine la ora actual? 842 de persoane. Situa?iile de infectare masiv? care au avut loc în centrele de plasament temporar al persoanelor cu dizabilit??i (Brânzeni, Edine?; B?diceni, Soroca; Cocieri, Dub?sari), cu o popula?ie dens? ?i un nivel ridicat de interac?iune social?, au demonstrat riscurile înalte de infectare ?i r?spândire a virusului în locurile de deten?ie. Aceste riscuri sunt valabile în special pentru sistemul penitenciar, în cazul în care, începând cu 18 mai 2020, vor fi reluate activit??ile de escortare c?tre organele de urm?rire penal? ?i sediile instan?elor de judecat?.

Reamintim c? UNODC, WHO, OHCHR, CoE, UNAIDS ?i alte organiza?ii interna?ionale au recomandat statelor s? acorde o aten?ie deosebit? prevenirii COVID-19 în sistemul penitenciar, în lumina vulnerabilit??ilor cu care se confrunt? sistemele penitenciare la nivel global – sistem medical slab dezvoltat, supraaglomerare, risc iminent de înc?lcare a drepturilor omului etc. (inclusiv în recomand?rile adaptate pentru sistemul penitenciar na?ional – https://drive.google.com/file/d/1u2ZcAVzdRQqY4ovfPi8_cxuTwh_oPHpR/view). Reducerea contactului fizic cu mediul exterior ?i aplicarea tehnologiilor informa?ionale pentru comunicarea cu rudele, avoca?ii ?i instan?ele de judecat? sunt m?suri esen?iale de prevenire a perpetuarii infec?iei în mediul penitenciar.

La fel, Avoca?ii Poporului au recomandat întreprinderea m?surilor de urgen?? în vederea eliber?rii din deten?ie a anumitor categorii de de?inu?i, inclusiv minori, prin aplicarea celor mai potrivite solu?ii, astfel încât s? fie diminuat considerabil num?rul persoanelor aflate în deten?ie, precum ?i a altor m?suri de prevenire.

Având în vedere cele expuse, solicit?m subiec?ilor viza?i în prezentul Apel s? identifice solu?ii urgente pentru a preveni r?spândirea virusului în sistemul penitenciar. De asemenea, recomand?m implementarea urm?toarelor m?suri:

- prelungirea pân? la 30 iunie 2020 a regimului special instituit în cadrul sistemului administra?iei penitenciare prin ordinul Ministrului Justi?iei;
- prelungirea carantinei în institu?iile sistemului administra?iei penitenciare pân? la 30 iunie 2020;
- men?inerea respect?rii stricte a regimului sanitaro-igienic în toate institu?iile subordonate ANP stabilit de c?tre autorit??i;
- men?inerea suspend?rii vizitelor ?i întrevederilor cu informarea de?inu?ilor privind necesitatea de s?n?tate public?;
- continuarea practicilor de acordare a întrevederilor de scurt? durat? prin intermediul sistemelor de videoconferin?? prin platforme software acceptate de c?tre institu?ia penitenciar?;

- menținerea practicii de dublare a frecvenței dreptului la convorbiri telefonice al deținutului;
- menținerea măsurii de suspendare a primirii coletelor și pachetelor cu provizii/produse alimentare cu decidera preliminară, pentru fiecare caz în parte, de către conducerea instituției penitenciare, cu respectarea regimului sanitaro-igienic corespunzător;
- prelungirea interdicției transferurilor în alt penitenciar ale deținuților la cererea personală, cu excepția internării în cadrul spitalului-penitenciar și în instituțiile medico-sanitare publice;
- stabilirea interdicției de escortare a deținuților pentru a participa fizic la ședințe de judecată până la data de 30 iunie 2020;
- până la 30 iunie 2020, organizarea ședințelor de judecată pentru examinarea cauzelor care nu suferă amânare prin teleconferință sau deplasarea judecătorilor la sediile penitenciarelor;
- examinarea de urgență a cazurilor ce țin de aplicarea art. 91 CP, 92 CP, 93 CP, 94 CP, 95 CP, dar și de mecanismul preventiv și compensatoriu;
- până la 30 iunie 2020, realizarea acțiunilor de urmărire penală posibile (audieri, confruntări, aducerea la cunoștință a actelor de urmărire penală etc.) la sediile penitenciarelor;
- organizarea întrevederilor între avocat și client prin teleconferință (cu asigurarea confidențialității) ori în încăperi special amenajate cu sticlă de protecție;
- arondarea teritorială a penitenciarelor și asigurarea cu cele necesare în vederea prelevării probelor de material biologic de la deținuți și a transportării către laboratoarele din subordinea MSMPS sau private (după caz);
- dezvoltarea mecanismelor de referire a deținuților cu cazuri confirmate de COVID-19 pentru tratament staționar către instituțiile medicale teritoriale desemnate, asigurate cu secție de terapie intensivă (după caz), cu aplicarea maxim posibilă a măsurilor de supraveghere electronică – bracelet – pentru a evita expunerea personalului responsabil de securitate;
- stabilirea procedurilor de escortare în condiții speciale și de pază a persoanelor infectate deținute în sistemul penitenciar către alte instituții medicale de profil;
- stabilirea procedurilor de comunicare între personalul medical din penitenciare și personalul medical specializat din instituțiile medicale civile;
- plasarea persoanelor reținute, ca excepție, în IDP ale MAI pe o perioadă de 14 zile, până la transferarea în sistemul penitenciar;
- elaborarea și implementarea urgentă a politicilor și măsurilor de descarcerare, în special a persoanelor aflate în grupul de risc, inclusiv femei cu copii, consumatori de droguri și persoane infectate cu HIV, persoane cu maladii cronice care pot fi asociate cu COVID-19 prin adoptarea și implementarea unor măsuri alternative la pedeapsa închisorii (ex. executarea pedepsei la domiciliu – România);
- examinarea posibilității de aplicare a grațierii și amnistiei în legătură cu Ziua Independenței cu scopul micșorării numărului de deținuți.

Toate acțiunile și intervențiile în penitenciare trebuie să respecte prevederile Standardelor Minime ale Națiunilor Unite pentru tratamentul deținuților (regulile lui Nelson Mandela).

Semnături:

Asociația Promo-LEX,

UNODC Moldova,

Consiliul pentru Prevenirea Torturii,

Centrul de Resurse Juridice din Moldova,

Centrul de Reabilitare a Victimelor Torturii “Memoria”.

Apelul este disponibil [aici](#).

This entry was posted on Friday, May 15th, 2020 at 6:26 pm and is filed under [Nout??i](#)
You can follow any responses to this entry through the [Comments \(RSS\)](#) feed. Both comments and pings are currently closed.